

[Bøgholm.]

ikke være muligt for det folk, der føler sig truet af dette folkepolitiske tryk, at gå ind på tanken om et fælleseuropæisk arbejdsmarked.

Vi har nu uger bag os, hvor muligheden for en verdensomspændende konflikt med alt, hvad dette betyder, ikke blot er blevet drøftet overalt, hvor mennesker er mødtes, men vel på en underlig måde har trængt sig frem i vore egne sind. Jeg tror ikke på, at nogen stormagt målbevidst styrer frem mod en krig, men jeg kan ikke se bort fra, at en forkert vurdering vil kunne kaste verden ud i krig. Det var vel, når alt kommer til alt, en forkert vurdering, der kastede verden ud i den første verdenskrig, kejser Wilhelms opfattelse, at det ville være muligt at gå ud i en krig, uden at England deltog i denne krig. Forkerte vurderinger prægede vel også rigskansler Hitlers opfattelse af tingene i 1939, og en forkert vurdering ville vel være endnu farligere under de forhold, der består i Sovjetunionen. Hvis man i Kreml ville vurdere situationen således, at den frie verden ville finde sig i ændringer i de strategiske forhold i verden eller finde sig i, at endnu et frit folk blev ført om bag jerntæppet, tror jeg, det ville være en forkert vurdering. Man kan vel heller ikke se bort fra, hvor talen netop er om diktaturer, at forskellige magtklikers kamp om magten indadtil vil kunne føre til, at de foretrækker at sige ordet „verdensrevolution“ med alt, hvad det betyder, fremfor at tage et indrepolitisk nederlag på den anden side jerntæppet med, hvad det betyder, eller hvad der i alt fald må regnes med at det kommer til at betyde. Jeg tror, at de stærkeste fredsbevarende faktorer i den periode, vi nu har bag os, har været vestens overlegenhed med hensyn til kernefysiske våben i forbindelse med det forhold, at satellitlandenes ungdom ikke har været rede til at bøje knæ for magten. De to forhold har utvivlsomt betydet overordentlig meget for forskellige overvejelser, der har fundet sted. Vi må regne med, at der foran os ligger en række år, hvor en krigssituation kan indtræde næsten uden varsel.

Det, der kendetegnede 1930ernes danske udenrigspolitik, var først og fremmest, at det var en uvirkelighedens udenrigspolitik,

det var en udenrigspolitik uden jordforbindelse. Det må være opgaven i dag at føre en udenrigspolitik, der er så virkelighedsnær, som det overhovedet er muligt. Virkeligheden i dag er, at de nordiske stater geografisk set er randstater. Strategisk set er vi det lykkeligvis ikke, fordi det frie hav og det åbne luftrum forbinder os med vore allierede i vest, men i den kommende tid vil en stærkere integration — for at bruge et ord, der er ved at få borgerret i det politiske sprog — blive nødvendig ikke blot på det økonomiske område, men så sandelig også på det militære. Jeg tror, det vil være nødvendigt at nå frem til en opfattelse af det vesteuropæiske luftrum som en enhed og drage de konsekvenser heraf, det måtte synes naturligt at drage.

I dette arbejde for at sikre freden, der vil være vor slægts største indsats, om den lykkes, vil Danmark komme til at befinde sig side om side med den magt, der besatte vort land for ikke så mange år siden. Når Danmark befinder sig side om side med Tyskland i denne situation, er det ud fra en erkendelse af, at et skæbnefællesskab forener vore folk, og kun rent militære synspunkter bør være afgørende, når talen er om et militært samarbejde.

Det skal imidlertid ikke glemmes, at dette militære samarbejde i sine videre konsekvenser også vil komme til at gribe ind i det, vi er vant til at kalde „spørgsmålet Sydslesvig“. Det må føles som et dansk politisk ansvar, at vore landsmænd i det gamle danske land ikke bliver stillet ringere under de nye vilkår. Jeg har vel oven i købet ret til at sige det således, at hvis det statslige samarbejde med Tyskland over en gensidig forståelse skal udvikle sig til folkeligt venskab, må forudsætningen derfor være, at Sydslesvigs danske får mulighed for, uden at der skabes dem vanskeligheder, at øve deres gerning i deres folks gamle bostavn. Jeg undervurderer ikke, hvad der allerede er nået, men på en række områder er forholdene endnu ikke tilfredsstillende. Jeg mener, vi er ved at gå ind i en ny fase, men erkendelsen af denne nye fase er endnu ikke trængt igennem overalt hos de tyske myndigheder i Sydslesvig eller på alle arbejdspladser der-nede.

Problemet i den kommende tid er først